

**Mi lesz veled, Starmer?
Az angliai helyhatósági és
a skóciai és walesi parlamenti
választások értékelése**

MKI Elemzés

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2026.

Szerző(k):

Harb Jad Marcell

Lektorálta:

Vass Ágnes

Jelen elemzés és annak következtetései kizárólag a szerzők magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők a Magyar Külügyi Intézet, a Külgazdasági és Külügyminisztérium, illetve Magyarország Kormánya álláspontjának.

ISSN 2063-9244

<https://doi.org/10.47683/KKIElemzesek.KE-2026.12>

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet](#) weboldalán.

A borítókép forrása: Shutterstock

2026. május 18.

Harb Jad Marcell, kutató, MKI

MI LESZ VELED, STARMER? AZ ANGLIAI HELYHATÓSÁGI ÉS A SKÓCIAI ÉS WALESI PARLAMENTI VÁLASZTÁSOK ÉRTÉKELÉSE

ÖSSZEFOGLALÓ

A 2026. májusi brit választások eredménye megerősítette azt a tényt, hogy az Egyesült Királyság hagyományos kétpártrendszere felbomlott. Az angliai önkormányzati, valamint a skóciai és a walesi parlamenti választásokon a Munkáspárt és a konzervatívok mellett a Reform UK, a zöldek és a Liberális Demokraták is országos jelentőségű erőként jelentek meg, Skóciában és Walesben pedig nacionalista pártok győztek.

A választások legnagyobb vesztese Keir Starmer és a Munkáspárt volt. A párt súlyos vereséget szenvedett Angliában, különösen az északi, brexitpárti körzetekben, miközben progresszív szavazóinak egy része a zöldekhez pártolt. Walesben a több mint százéves dominanciája tört meg, Skóciában pedig képtelen volt leváltani a Skót Nemzeti Pártot. Starmer népszerűsége történelmi mélypontra zuhant: a bármiféle lelkesedés kiváltására képtelen politizálása súlyosan meggyengítette a pozícióját. Habár egyre többen készülnek arra, hogy átvegyék a pártelnöki szerepet, jelenleg még nincs egységesen támogatott kihívója. Wes Streeting, Angela Rayner, Ed Miliband és Andy Burnham neve is felmerült a lehetséges utódokkal kapcsolatos találgatások során, de a párt bonyolult vezetéváltási szabályai és belső megosztottsága miatt Starmer rövid távon még hivatalban maradhat. A politikai mozgástere ugyanakkor egyre szűkül, miközben egy „béna kacsa” miniszterelnök a szükséges szakpolitikai intézkedések és törvények meghozását akadályozhatja. Ma már nem látszik olyan reális forgatókönyv, amely alapján Keir Starmer újra győzelemre tudná vezetni a pártját.

AZ IDEI MÁJUSI VÁLASZTÁSOK NAGY-BRITANNIÁBAN

Angliában minden év májusában önkormányzati választásokat tartanak az ország valamelyik részében. 2026. május 7-én meglehetősen sok, mintegy ötezer helyi vagy megyei tanácstagra (valamint hat, közvetlenül választandó polgármesterre) lehetett leadni a szavazatokat. Az érintett területek között volt London mind a 32 kerülete, a főváros környékén fekvő települések (az ún. Home Counties) többsége – ahol a hagyományos pártok közül inkább a Konzervatív és Unionista Párt (Conservative and Unionist Party, a továbbiakban: konzervatívok), valamint a Liberális Demokraták (Liberal Democrats, a továbbiakban: libdemek) az erősek –, illetve a tradicionálisan munkáspárti északi „vörös fal” önkormányzatai közül is több. A választás a két éve kormányzó Munkáspárt (Labour Party, a továbbiakban: Labour) drámai visszaesésével ért véget: a korábbi szimpatizánsai közül sokan időközben tőle jobbra – a Reform UK (a továbbiakban: Reform) felé – vagy balra tolódtak el, így azok voksai nélkül tanácsstagjai százait veszítette el. A választásnak így komoly következményei lesznek Sir Keir Starmer miniszterelnök hatalmára és pozíciójára is.

AZ EREDMÉNYEK

Munkáspárt – csak a teljes katasztrófát sikerült elkerülni

A választás legnagyobb vesztese egyértelműen a kormányzó Munkáspárt volt, amelynek majdnem kétezer-kétszáz tanácsi pozíciót kellett volna megvédenie. Az igen gyenge, az országos felmérésekben 20 százalékos támogatottsági szint körül stagnáló párt esetében azonban a veszteség ténye nem volt kérdés, de annak a mértéke igen. Jól jellemzi a helyzetet (és a vezetés várakozásait), hogy 800-1200 hely elvesztését még elfogadható mértékű visszaesésnek tartották, és ez esetben megnyugodtak és megkönnyebbültek volna, míg mások a katasztrófálisnak minősíthető vereséget, 1800-2000 munkáspárti tanácsstag leváltását sem tartották elképzelhetetlennek. Végül a veszteségük valamivel 1500 alatt állt meg, azaz éppen az elfogadható és a teljes katasztrófa között. A szavazók többsége két irányba húzódott el a párttól: míg a progresszív nagyvárosiak és a gázai helyzet kezelése – illetve az Izraellel való, szerintük nem elég kritikus viszony – miatt elégedetlenek (köztük sok muszlim) Anglia és Wales Zöld Pártjához (Green Party of England and Wales, Zöld Párt), addig a kulturálisan konzervatív – főleg északi

– munkásosztálybeli szavazók a Reformhoz pártoltak át. Ám annak ellenére, hogy a zöldekre többen szavaztak át, a képviselői helyek közül a Reform szerzett meg többet a Labourtól, mivel eleve nagyobb támogatottsággal rendelkezett.¹ A Munkáspárttól való elfordulásnak egy jó indikátora a brexit korábbi támogatása is. A brit választási szakértők David Attenborough-jának tartott Sir John Curtice által a voksolást követő nap (tehát még nem a végleges eredmények ismeretében) megjelentetett kalkuláció szerint azokban a körzetekben, ahol annak idején a brexit támogatottsága legalább 60 százalékos volt, 19 százalékkal esett vissza a párt, ahol viszont 40 százaléknál kevesebben voksoltak a kilépésre, a visszaesés „csupán” 13 százalékos volt.² A fiatalok is elfordultak a Munkáspárttól, főleg a zöldek felé:³ míg a legfiatalabb (azaz a legalacsonyabb átlagéletkorú) körzetekben a Labour támogatottsága 16 százalékponttal csökkent – és ezzel ott az urnákhoz járulóknak 26 százaléka adta le a voksát a zöldekre –, addig a legidősebbekben csak 6-tal.

Míg a BBC – az eredményeket országos szintre extrapoláló számításai⁴ alapján – a Munkáspárt támogatottságát 17 százalékosra tette, addig a két választási matematikus, Colin Rallings és Michael Thrasher szerint az rosszabb, csak 15 százalékos.⁵ Abban azonban megegyeznek, hogy most mérték a párt szimpatizánsainak az eddigi legalacsonyabb arányát. A Labour ezzel a konzervatívokkal, a libdemekkel és a zöldekkel is nagyjából azonos szintre került – a Reformtól jócskán lemaradó középpártként.

Végül is összesen 38 tanácsot veszített el a párt, és csak 28-at tudott megtartani: már nem vezet példálul Birminghamet, Leeds-et és Cambridge-et. Viszont a legtöbb helyen egyik politikai formációnak sem sikerült abszolút többséget szereznie, mivel – Londonon kívül – általában a tanácsstagok harmadát vagy felét érinti az évenkénti választás. Ugyanennek köszönhető, hogy Lincoln és Manchester vezetése (egyelőre) nem csúszott ki a kezéből. A brexitellenes és etnikailag diverzebb Londonban azonban jobban szerepelt Starmer pártja,

1 Patrick English, „Local Elections Analysis: Labour Struggled more versus the Greens than Reform”, *Plain Speaking English*, 2026. május 9., <https://patrickenglish.substack.com/p/local-elections-analysis-labour-struggled>.

2 John Curtice, „Geography of Labour’s Support Has Become more pro-EU”, *BBC*, 2026. május 8., <https://www.bbc.com/news/live/c1428pevln0t?post=asset%3A87bbf597-7cb7-4cbd-8d06-ae3eb570a5c3#post>.

3 John Curtice, „Support for Greens Rises in Wards with Young Voters”, *BBC*, 2026. május 8., <https://www.bbc.com/news/live/c1428pevln0t?post=asset%3Aecd92db7-af47-4938-a813-cbec44e4c582#post>.

4 John Curtice, „BBC Projected National Vote Share Puts Reform on 26%”, *BBC*, 2026. május 8., <https://www.bbc.com/news/live/c1428pevln0t?post=asset%3A917c45ad-601c-4c78-a2ba-e3c146efeeac#post>.

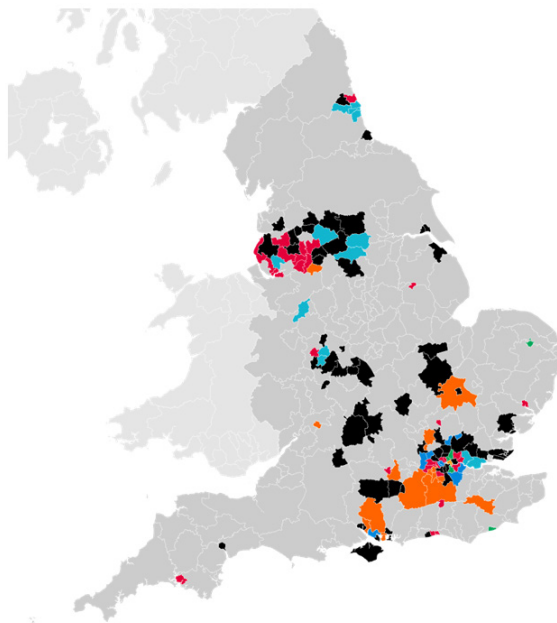
5 Colin Rallings és Michael Thrasher, „After Ten Years of Turmoil, Brexit still Underpins How We Vote”, *The Times*, 2026. május 9., <https://www.thetimes.com/uk/politics/article/local-elections-labour-reform-green-party-tories-2wlj0mg9t>.

mint északon, de ott is érzékeny veszteségek érték: a huszonegy kerületből csak kilencben maradt meg a munkáspárti abszolút többség.

A választások előtt sokan arra számítottak, hogy azok kimenetele sorsdöntő lesz Starmer számára is, aki egy rossz eredmény esetén – akár saját döntéseként, akár a párttársai nyomására – a Labourön belüli hatalom és egyúttal a miniszterelnökség rendezett átadásának a menetrendjét is be fogja jelenteni. Starmer viszont elismerte ugyan,⁶ hogy voltak hibák, de kitért a pozíciója mellett, hogy „ne taszítsa káoszba” az országot a lemondásával, sőt később kijelentette,⁷ hogy a 2029-es választások idején is ő fogja az országot vezetni, és úgy tervezi, hogy tíz évig ő marad a miniszterelnök.

1. ábra⁸

Az angol helyhatósági választások eredménye (a megyék kivételével)

Vörös: Munkáspárt; türkiz: Reform UK; narancs: Liberális Demokraták; kék: Konzervatív Párt; zöld: Zöld Párt; fekete: nem alakult ki abszolút többség.

6 „»We Made Unnecessary Mistakes,« Starmer Says”, BBC, 2026. május 9., <https://www.bbc.com/news/live/c1428pevln0t?post=asset%3A4d4e371d-9f13-4e7d-88ab-1445cd3d6332>.

7 Dominic Penna, „Starmer: I Want to Be PM for Ten Years”, *The Telegraph*, 2026. május 10., <https://www.telegraph.co.uk/politics/2026/05/10/starmer-i-want-to-be-pm-for-ten-years/>.

8 DimensionalFusion, „2026 English Local Elections by Council Control”, *Wikipedia*, 2026. május 10., <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=191479210>.

Reform UK – komoly előretörés, figyelmeztető jelekkel

A tavalyi önkormányzati választásokhoz hasonlóan a mostani eredmények is a Nigel Farage vezette Reform előretörését mutatják. A brexit „arcaként” elhíresült pártnak a 14 évnyi konzervatív kormányzással elégedetlen jobboldali szavazók után idén a Munkáspártban csalódottak egy részét is sikerült magához vonzania (noha a többségük inkább a zöldek mellett adta le a voksát). A pártnak a mostani választáson csupán 78 inkumbens jelöltje volt, de végül 1453 helyen nyert, 14 tanácsban át is vehette a hatalmat. Például az északkeleti Tyne and Wear megyében évtizedek óta munkáspárti bástyáknak számított településeken szerezte meg a hatalmat, a konzervatívoktól pedig sikerült elhódítania Newcastle-under-Lyme-ot, valamint Suffolk és Essex megye tanácsát – miközben nagyjából fél tucat tory vezető politikusnak a választókerülete ott található (köztük Kemi Badenoch pártvezetőé is), akik most elkezdhetnek aggódni a pozíciójuk miatt. London egyik kerületében, Haveringben is nyert a Reform, s ezzel megszerezte az első fővárosi hídfőállását. Ennek ellenére összességében csupán a brexitet erősen támogató helyeken volt igazán erős (45 százalékos támogatottsággal rendelkezett), míg a leginkább maradáspárti helyeken a szavazatok csupán 20 százalékát tudta megszerezni.⁹

A „nagy győzelem” ellenére a Reform számára kevésbé pozitív jelek is mutatkoznak. A párt országos szintre projektált szavazataránya tavaly óta számottevően visszaesett: a BBC szerint 30-ról 26, a Rallings & Thrasher felmérése alapján 32-ről 27 százalékra. Az időközi közvélemény-kutatások eredményeiből a tavaly őszi eleji csúcs után szintén a párt népszerűségének a csökkenő tendenciája látszott. A riválisaival szembeni előnyének a fogyásával együtt az általa elnyert képviselői helyek aránya is csökkent: míg tavaly a 41 százalékuk jutott a pártnak, idén már csak nagyjából a 30 százalékuk.¹⁰ Farage továbbra is miniszterelnök-várományosnak tekinthető ugyan, de ma már jóval kevésbé valószínű, hogy koalíciós partner nélkül is kormányozni tudná az országot. A pártja lassú népszerűségvesztése mögött több ok is állhat: a britek körében igen népszerűtlen Donald Trumphoz való közelsége, a zavaros pénzügyei, valamint a számos tory csatlakozása, amely következtében gyengül a fennálló társadalmi berendezkedéssel szemben kialakított imázsa. Valóban úgy tűnik, hogy a korábban szinte single-issue party, azaz egyetlen témát (előbb a

9 Rallings és Thrasher, „After Ten Years of Turmoil”.

10 Peter Kellner, „Yesterday’s Elections: the Story so Far”, *Peter’s Substack*, 2026. május 8., <https://kellnerp.substack.com/p/yesterdays-elections-the-story-so>.

brexitet, majd a bevándorlásellenességet) felkaroló párt a társadalom felé egyre inkább kormányzóképesnek akarja beállítani magát – ehhez kellene a tapasztalt korábbi konzervatív képviselők –, azonban bizonyos támogatói rétegek számára így már túl mérsékelt lett. Rupert Lowe, Great Yarmouth képviselője is kilépett a pártból, megalapította a saját politikai formációját (Restore UK), és jobbról támadja Farage-t, aminek meg is lett az első eredménye: a körzetében indult embereinek a sikere akadályozta meg a Reformot abban, hogy a norfolki megyei tanácsban többséget szerezzen.

Zöld Párt – az új stratégia eredményesnek bizonyult

A Reform mellett a választás második legnagyobb nyertese a Zöld Párt lett. A tavaly szeptemberi vezetőválasztás óta a zöldek stratégiát váltottak: az addigi gradualista, a lassú terjeszkedésben bízó, valamint a progresszív ügyek mellett a helyi, környezetvédelmi problémákra is nagy gondot fordító párt Zack Polanski elnöksége alatt az általa „ökopopulizmusnak” nevezett irányvonal mellett tette le a garast. A zöldek népszerűsége és tagsága azóta rendkívül gyorsan nőtt, és a támogatói bázisában megférnek egymás mellett a progresszív városi polgárok, az antikapitalisták és a muszlimok egyaránt (ami felveti a szélsőbaloldali és az iszlamista „entryism”¹¹ kérdését is), viszont a „zöld” ügyek egyre inkább háttérbe szorultak. Az új stratégia azonban meghozta a várt eredményt: a zöldek 441 fővel, 587-re növelték a tanácstagjaik számát. Öt tanácsban át is vették a vezetést, amelyek közül három Londonban található, ahol nagyon erősen szerepeltek: Hackney, a Munkáspárt által négy éve még 54:0-ra megnyert Lewisham, valamint Waltham Forest mostantól zöld vezetésű, az első kettőben pedig a polgármestert is ők adják. A párt London más választókerületeiben is jelentősen előretört: Lambeth és Haringey esetében relatív többséget szerzett, és Southwarkban is lehetetlenné tették a munkáspárti többséget. A fővároson kívül is sikerült megszorogatniuk a Labourt: például Manchesterben csak azért maradt meg a munkáspárti többség, mert a tanácsstagoknak csupán a harmadát választották újra idén. A BBC projektált adatai szerint a zöldek tavaly óta 11-ről 18 százalékra jöttek fel, s ezzel a Reform után a második legnagyobb politikai formációt alkotják. A Rallings & Thrasher szerint csak 14 százalékon állnak ugyan, de ez az arány is a duplája az általuk becsült tavalyi eredménynek.

11 A kifejezést arra használják, amikor egy ideológiai csoport tömeges belépéssel belülről akarja átvenni a hatalmat egy pártban vagy társadalmi szervezetben, saját képére formálva azt.

2. ábra¹²

A londoni tanácsi választások eredménye

Vörös: Munkáspárt; türkiz: Reform UK; narancs: Liberális Demokraták; kék: Konzervatív Párt; zöld: Zöld Párt; magenta: a Tower Hamlets-i Aspire (a világosabb árnyalat relatív többséget jelez).

Konzervatív Párt – a visszaesés mértéke csökkent

A tavalyi helyi választások utáni hírek a Reform felemelkedése mellett főként a toryk drámai visszaeséséről szóltak. A párt népszerűsége a 2020-as választások idején még a csúcson volt, de 2024-ben történelmi vereséget szenvedett, és a következő évben sem tudott számottevően javítani. Idén viszont egy kicsit bizakodóbbak lehetnek a konzervatívok: Kemi Badenoch pártja a hagyományos konzervatív ügyek (adócsökkentés, az állam terjeszkedésének az ellenzése, felelősségteljes gazdaságpolitika) hangsúlyozása és a stabil vezető erőként magáról kialakított imázs révén lassanként visszaszerzi a népszerűségét. Azt azonban szinte bizonyosra lehetett venni, hogy 2021/2022-höz képest vidéken így is nagyon vissza fog esni. Ez be is következett: a párt 563 tanácsi pozíciót veszített, és a általa vezetett 15 tanácsból csak 9-et tudott megtartani, javarészt Londonban – ahova a Reform csak részlegesen tudott betörni. Így ott a klasszikus, de ma már szinte egzotikusnak számító konzervatív–munkáspárti küzdelmek folytatódtak. A toryk legnagyobb „fegyverténye” a westminsteri tanács visszavétele volt Starmer pártjától, de sikerült átfordítaniuk a munkáspárti

12 PotatoIV, „A Map Showing the Control of London Councils in 2026”, *Wikipedia*, 2026. május 13., <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=191923529>.

többséget relatív konzervatív többséggé a délnyugati Wandsworth és az északi Enfield kerületben is, a szintén északi Barnetben pedig a két párt egyenlő számú helyet szerzett. A londoni „fánk” karéjrészének a jellemzően gazdagabb, kisvárosias kerületeit is megtartották a toryk. Komoly veszteségek a megyékben érték őket: a Reform elvette tőlük Essexet és Suffolkot, és miattuk veszítették el többségüket Norfolkban, Sussexben és Hampshire-ben is (az utóbbiban legalább továbbra is ők adják a legnagyobb erőt). Kelet- és Nyugat-Surrey nem megyei, hanem az alatti szintű, ún. unitárius hatóságainak az elvesztéséből a libdemek profitálhattak. A tavalyi eredményéhez képest viszont 2 százalékot javított a párt az országos népszerűség terén: a BBC 17, a Rallings & Thrasher pedig 20 százalékosra becsülte a támogatottságát – az utóbbi alapján a Reform után a Konzervatív Párt lehet a második legnépszerűbb brit politikai formáció.

Liberális Demokraták – a teknősoffenzíva folytatódik

A Liberális Demokraták tradicionálisan erősek a brit helyi választásokon, és a formáció sok helyütt a Munkáspárt vagy a toryk hagyományos váltópártját jelenti. Általában hiperlokális, azaz szűk földrajzi területre vonatkozó témákkal kampányol, ami segíti az önkormányzati szerepléseit – országosan viszont éppen ezért egyre kevésbé komolyan vehetővé válik. Sir Ed Davey pártvezető „teknőcstratégiája” a lassú építkezést, a kismértékű, de folyamatos haladást részesíti előnyben – szemben például Polanski lehengerlő ökopopulizmusával. Mindazonáltal a libdemek azt gondolták, hogy idén a jelöltjeik közül kerül ki országosan a legtöbb önkormányzati képviselő – de ez nem jött össze. A képviselőik számát mindössze 155-tel sikerült növelniük, és eggyel több tanács került az irányításuk alá: Stockportot és Portsmoutht megszerezték, az északi Hullban viszont a Reform előretörése lehetetlenné tette az abszolút többségüket. Országos szintre vetítve is kissé visszaesett a támogatottságuk, elsősorban a Reform és a zöldek sikere következtében: elveszett a protestpárti monopóliumuk, és jelenleg 14-16 százalékos lehet a támogatottságuk. Kis vigaszt jelenthet a párt számára, hogy a londoni Richmondban észak-koreai szintű többséggel nyert, tehát mind az 54 képviselői helyet megszerezte. Ez komolyabb figyelmet is kapott a nyilvánosságban, pedig önkormányzati szinten a hasonló eredmény korábban jóval gyakoribb volt, mint gondolnánk.

A „gázai” függetlenek előretörése

A gázai háború elleni és a gázaiak melletti kiállást a korábban jellemzően munkáspárti szavazóknak számító muszlimok jelentős része elégtelennek érezte, ezért eltávolodtak a párttól, és az ő érdekeik támogatására megszületett a brit képviselőjelölteknek egy új típusa: a muszlimok sérelmei (Gáza, Palesztina, Kasmír, Irán) miatt kampányoló iszlám szektáriánusoké. Már a 2024-es parlamenti választás eredményeként négy „gázai” független jelölt ült be a parlamentbe, és a trend most folytatódott: a Telegraph cikkében¹³ idézett Henry Jackson Society számításai alapján 257 most megválasztott tanácsnok már közülük tartozik. Noha az önkormányzati politikához Gázának és a többi említett térségnek semmi köze, a jelöltek a muszlimok közötti általános kiábrándultságot és e szimbolikus ügyeket igyekeznek a maguk javára fordítani. Noha a zöldek a muszlim szavazók egy részét maguk mellé állították, érdemes lesz megfigyelni, hogy országosan kialakul-e valamilyen koordináció a „gázai” független jelöltek között.

A régebbre visszanyúló történetük miatt némileg eltérő a helyi népszerűség mintegy harmadát kitevő bangladesiek helyzete. A Lutfur Rahman által London Tower Hamlets kerületében alapított első politikai formációjuk már 2014-ben a helyi tanács második legnagyobb pártja lett. A korábban munkáspárti Rahmant választási csalás miatt elítélték,¹⁴ de 2018-ban Aspire néven új pártot hozott létre, amely 2022 után idén is többséget szerzett a tanács választáson.

WALES – MEGTÖRT A MUNKÁSPÁRT HEGEMÓNIAJA

Walest az 1999-es devolúció (az autonómia visszaadása) óta a Munkáspárt dominálta. Sőt – ha az európai parlamenti választásoktól eltekintünk – a Labour több mint egy évszázada, 1918 óta nem veszített el walesi választást. E győzelemsorozatnak azonban most minden tekintetben hatalmas bukás lett a vége. A Walesi Munkáspárt 2021-ben még 30 mandátumot szerzett az akkor 60 fős törvényhozásban, a Seneddben, idén viszont a képviselői száma úgy zsugorodott 9 főre, hogy időközben a Seneddben a mandátumokat 96-ra növelték, a választási rendszert pedig vegyesről arányosabbra cserélték (16 darab,

13 Ed Cumming és Michael Murphy, „The Election that Entrenched Sectarian Politics in Britain”, *The Telegraph*, 2026. május 9., <https://www.telegraph.co.uk/news/2026/05/09/sectarian-politics-is-here-to-stay/>.

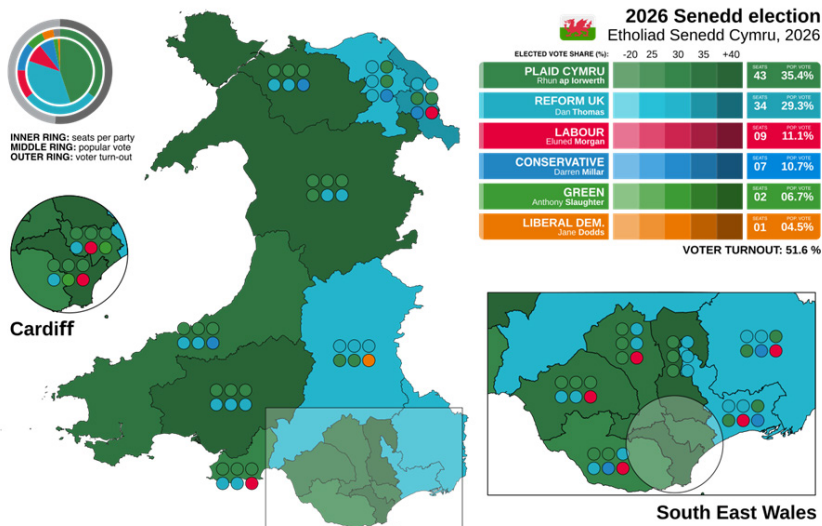
14 „Tower Hamlets Election Fraud Mayor Lutfur Rahman Removed from Office”, *BBC*, 2015. április 23., <https://www.bbc.com/news/uk-england-london-32428648>.

egyenként hatmandátumos regionális listás körzetet alakítottak ki). Wales eddigi első minisztere, Eluned Morgan is elveszítette a mandátumát a délnyugati Ceredigion Penfro körzetben, ahol a pártja mindössze 7,3 százalékot kapott, de az a hatból egyetlen helyre sem volt elég (ahhoz legalább 10-12%-ot kellett volna megszerezni). Hivatalban lévő brit kormányfővel eddig ilyen még nem történt.

A választást a Munkáspárt helyét baloldalról átvevő, progresszív nacionalista Plaid Cymru (Wales Pártja [walesi nyelven], a továbbiakban: Plaid) nyerte meg, a 43 mandátuma azonban nem elég a parlamenti többséghez. Több kutatás alapján a Plaiddal közel azonos esélyei voltak a Reformnak, amely végül 34 mandátummal végzett a második helyen. Ez kissé csalódást okozott a győzelemre hajtó pártnak, ugyanakkor a torykat (7 mandátum) egyértelműen letaszították a jobboldali vezető helyükről. A zöldek örülhetnek, hiszen most először be sikerült kerülniük a Seneddbe – noha előzetesen úgy tűnt, a két mandátumnál akár többet is meg tudnak szerezni. A Walesben nagy hagyományokkal rendelkező, de a 2010-es évek óta jelentősen visszaszorult libdemeknek csupán a korábbi egyetlen mandátumukat sikerült megőrizniük. Az elvileg arányos, de a regionálisan kiosztható kevés mandátum következtében a nagyobb pártokat preferáló új választási rendszer érdekesen vizsgázott: noha a Plaid és a Reform együtt is kevesebb mint 65 százalékát szerezték meg a szavazatoknak, a kisebbek megosztottsága miatt több régióban is kizárólag ők kaptak mandátumot, máshol pedig a többi négy párt csak az ötödikért és/vagy a hatodikért (tehát az utolsó kettőért) tudott megküzdeni.

3. ábra¹⁵

A 2026-os walesi parlamenti választás eredménye

A Walesi Munkáspártból kiábrándult baloldaliakat arról igyekezni meggyőzni a Plaid, hogy csak ők képesek a Reformnak ellenállni, miközben a pártnak és a vezetőjének, Rhun ap Iorwerthnek komoly kihívásokkal kell szembenéznie. Walesben komoly méreteket ölt a szegénység (különösen a gyermekszegénység), az egészségügyi várólisták hosszúak, a lakhatás problematikus, mert alig épülnek új lakások, és a zöldenergiára való átállás – a nettó zero kibocsátás célkitűzése ellenére – nem nagyon halad. A Plaid, noha hosszú távú célként Wales függetlenségét támogatja, azt nem rögtön szeretné elérni – ahhoz sem a Seneddben, sem a társadalomban nincs is meg a szükséges többség, és a kampány során sem tartozott az a hangsúlyos témák közé. Valamilyen előkészítő munka azonban várhatóan el fog indulni. Ap Iorwerth első miniszter azonban addig is szeretné elérni, hogy a londoni kormány Wales jogköreit egy sor szakpolitikai téren – adózás, jóléti kiadások, igazságügy és rendészet – nagyjából a skótoknak biztosított mértékig kiszélesítse, és a tagország több pénzt kapjon a központi költségvetésből. Ap Iorwerth választás utáni bejelentése¹⁶ szerint a Plaid egyedül, kisebbségben kormányozná Walest (a párt többsége még a szintén függetlenségpárti zöldekkel együtt sem lenne meg a

15 Danielmoreno4774, „Map of the 2026 Senedd (Welsh Parliament) Election”, *Wikipedia*, 2026. május 11., <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=174065061>.

16 David Deans és Adrian Browne, „Plaid Cymru Wants to Run Welsh Government on Its Own, Leader Says”, *BBC*, 2026. május 9., <https://www.bbc.com/news/articles/cdrpxvz61vko>.

Seneddben), és az adott ügyek mentén a fő ellenfélnek tekintett Reformon kívül minden párttal együttműködne. Kulcsfontosságú e tekintetben a Munkáspárt jövőbeli viselkedése, mivel a legegyszerűbben az ő segítségével lehet meg a parlamenti többség. Az önbizalmában megzuhant Munkáspárt tagjai – akiknek már van tapasztalatuk a Plaiddal való kormányzati együttműködésben (csak akkor még a Labour volt az erősebb) – tartózkodtak az Ap Iorwerth első miniszterre választásáról való szavazáskor, s ezzel végeredményben segítették a pozíció megszerzésében. A legvalószínűbb azonban az, hogy a Labour konstruktív ellenzéként fogja segíteni a Plaid terveinek a megvalósítását.

SKÓCIA – AZ SNP GYENGÜL, DE A MEGOSZTOTTSÁG SEGÍTI

Walestől eltérően Skóciát már 2007 óta egy baloldali progresszív nacionalista párt irányítja, amely akkor még kisebbségi kormányzásra kényszerült. A Skót Nemzeti Párt (Scottish National Party, SNP) 2011 óta sorra nyerte a helyi parlamenti választásokat, a 2014-es (sikertelen) függetlenségi népszavazás után pedig a többi pártból is felsorakoztak mögé a független Skóciát támogató szavazók. A párt azonban 2026-ra, 19 évnyi kormányzás után megfáradt: a függetlenség elérését célzó folyamatos mobilizálással és a progresszív látszatpolitizálással egy idő után már nem voltak képesek elfedni az egyéb problémákat, például az egészségügy és az oktatás lehangoló helyzetét, a lakhatási nehézségeket és a megélhetési gondokat. Az SNP-t az idők során több botrány is megrázta, Nicola Sturgeon 2023-as lemondása után pedig már nem került hasonlóan karizmatikus személy a párt élére és vele az első miniszteri posztra: Humza Yousaf egyéves vezetése után John Swinney is épp csak stabilizálni tudta a hanyatló népszerűségű pártot. Az viszont az SNP-t segítette, hogy Skóciában is előretört a Reform – noha a Farage által alapított pártoknak a helyi népszerűsége korábban nehezen volt elképzelhető –, ami elég megosztottságot vitt a pártversenybe ahhoz, hogy az unionista pártok (a Labour, a toryk és a libdemek, valamint a Reform) közül egyik sem veszélyeztethette Swinney hatalmát. A 2024-es brit parlamenti választáson a Skóciának járó 57 mandátumból az SNP csak 9-et tudott megszerezni. A győztes, az Anas Sarwar vezette Skót Munkáspárt (Scottish Labour Party) sokáig abban reménykedett, hogy le tudja váltani az SNP-t, de ez – főleg a londoni munkáspárti kormány népszerűtlensége miatt – nem sikerült neki.

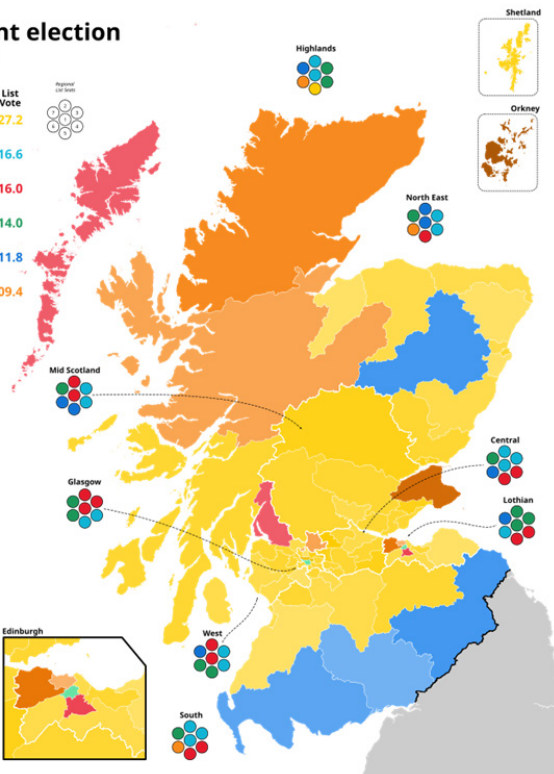
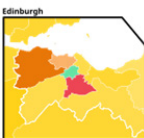
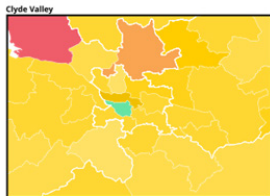
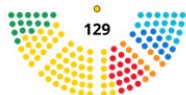
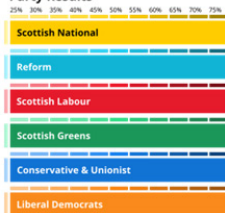
4. ábra¹⁷

A skót parlamenti választások eredménye

2026 Scottish Parliament election

129 MSPs | 65 for Majority | 7 May 2026

Party Results

A skót vegyes (egyéni választókerületi és kompenzációs regionális listás) választási rendszerben az SNP tarolni tudott: 38 százalékos választókerületi szavazatarányával a 73 kerületből 57-et megnyert. Ebben jelentős mértékben segítette, hogy a másik függetlenségpárti formációnak, a Skót Zöld Pártnak (Scottish Green Party) a szavazói választókerületi szinten hagyományosan átvoksolnak rá. Listán viszont 11 százalékkal kevesebbet (27,2%) kapott. A zöldek pedig így a kerületekben csupán 2,3, míg listán 14 százalékot értek el. Érdekes módon még így is tudtak – történetük során először – szavazókerületeket nyerni: egyet Glasgow-ban és egyet Edinburgh-ben. A Reformon kívül – amely listán az SNP mögött 16,6 százalékkal a második lett, de a szavazói területileg túl egyenletesen oszlanak el – minden párt elvitt néhány egyéni kerületet a

17

Arstotskiano, „Results of the 2026 Scottish Parliament Election: Map Base Made by Talleyrand6”, Wikipedia, 2026. május 12., <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=191856312>.

hagyományos erősségeiknek számító térségekből. Az SNP az egyéni és a listás voksainak megfelelően a 129-ből összesen 58 mandátumot nyert el (hatal kevesebbet, mint legutóbb), azonban az a zöldek 15 mandátumával együtt elég a függetlenségpártiak többségének a megőrzéséhez és a kormányzás folytatásához. A megosztott ellenzéki erők az SNP-től jóval lemaradtak, középpártokként jelennek meg: a Skót Munkáspárt és a Reform 17-17 mandátumot kapott (ezért kérdés, hogy melyik lesz a hivatalos ellenzék, bár a Reform, amely a listán több szavazatot szerzett, magának követeli a „jogot”). Az utóbbi miatt visszaeső konzervatívoknak 12 helyük lesz a parlamentben, míg a libdemeknek a legutóbbi 4 után most 10.

Skóciában tehát folytatódik az SNP kormányzása, bár az időközben megerősödött zöldek, akik korábban is segítették, most jóval nagyobb árat fognak kérni a támogatásukért. Swinney első miniszter két nappal a választás után minden pártot megbeszélésre hívott¹⁸ – a Reform kivételével, amely meg is sértődött az antidemokratikusnak minősített lépésen. Habár az SNP és a zöldek koalíciója még nem biztos, az azonban nagyon is arra utal, hogy az SNP ismét napirendre akarja tűzni a függetlenség ügyét – annak sikerére pedig csak a zöldek közreműködésével lehet számítani, hiszen a többi párt mind unionista. A skótok a függetlenség elérésére folytatott küzdelemben eléggé megfáradtak ugyan, de annak a támogatottsága nem esett vissza. Swinney korábban azzal kampányolt, hogy az SNP abszolút többsége felhatalmazást jelentene egy újabb függetlenségi népszavazásra, de a választás után már átértékelte a helyzetet, és kijelentette, hogy a zöldekkel együtt alkotott, minden korábbinál nagyobb függetlenségpárti parlamenti többség adja arra a mandátumot. Habár a párt elsősorban az egészségügyre és a megélhetési kérdésekre akar koncentrálni,¹⁹ a népszavazás ügyének a „melegen tartásával” Nigel Farage westminsteri hatalomátvételére készülhet fel: Skóciában továbbra is széles körű Farage társadalmi elutasítása, így az ő kormányzása esetén a skótok jelenleg maradáspárti feléből is nagyon sokan csatlakoznának a függetlenségpártiakhoz.

18 Angus Cochrane, „SNP Leader John Swinney Rules out Holyrood Talks with Reform UK”, *BBC*, 2026. május 9., <https://www.bbc.com/news/articles/cddpevvv97jo>.

19 James Cook, „Historic Win for SNP but Change and Challenges ahead at Holyrood”, *BBC*, 2026. május 9., <https://www.bbc.com/news/articles/c9364lvpz2lo>.

KÖVETKEZTETÉSEK

Kétkövetkeztetést mindenképpen érdemes levonni a 2026. májusi brit választások eredményeiből. Először is, a walesiek szavazatai következtében az Egyesült Királyságnak immár három tagországát – az úgynevezett „kelta peremet” (Celtic fringe) – olyan pártok kormányozhatják, amelyek az Egyesült Királyság felbontásátszorgalmazzák (legalábbis elméletileg). Az SNP és a Plaid mellett ugyanis Észak-Írországban is egy baloldali nacionalista formáció, a Sinn Féin a legnagyobb párt – amely a 2022-es választás óta az ír nacionalista és brit lojalista pártok közös kormányzásba való bevonásán alapuló konszociális politikai rendszerben a Demokratikus Unionista Párttal (Democratic Unionist Party, DUP) közösen kormányoz. Az északír első miniszter, Michelle O’Neill rögtön jelezte is,²⁰ hogy a pártja együttműködne Swinneyvel és Rhun ap Iorwerthtel az Egyesült Királyság felbomlasztásában. Az SNP vezetője jelezte, hogy kész a Sinn Féinnel való együttműködésre,²¹ és a Plaid is nyitott az egyeztetésekre.²² Az összefogásuk komoly veszélyt jelenthet az Egyesült Királyság integritása szempontjából. Kérdés, hogy a gyenge munkáspárti londoni kormány elejét tudná-e venni, hogy mindhárom országban egyszerre a függetlenségi – illetve az ír egyesülési – népszavazás kiírását követelnék. Egy jövőbeni Reform-kormányzat még tovább erősítheti az elszakadáspárti hangokat a kelta népek körében, már csak azért is, mert Farage pártja sok tekintetben az angol nacionalizmusból táplálkozik, és alapvetően nem szimpatizál a nekik adott autonómiával. A „kemény kéz” politikája viszont megbonthatja az eddigi kulturált együttműködést London és a három másik főváros között, ami kaotikus viszonyokhoz vezethet, és szintén az utóbbiak elszakadásához vezethet, akár a brit kormány akarata ellenére is.

A választások másik lényeges fejleménye, hogy Nagy-Britanniában a két nagypárt politikai váltógazdasága végérvényesen megszűnt, és sokpárti rendszer alakult ki. Angliában a toryk és a Labour mellett a szintén hagyományos pártok (az utóbbi időben elterjedt kifejezéssel: legacy parties), a libdemek, a Reform és a zöldek is komoly tényezővé váltak, sőt bizonyos régiókban, városokban azok

20 Simon Johnson, „Sinn Féin Leader: I Will Work with SNP and Plaid Cymru to Break up UK”, *The Telegraph*, 2026. május 8., <https://www.telegraph.co.uk/politics/2026/05/08/sinn-fein-leader-snp-plaid-cymru-break-up-uk/>.

21 Severin Carrell, Libby Brooks és Bethan McKernan, „Swinney Keen to Work with Fellow Nationalist Devolved Leaders in UK”, *The Guardian*, 2026. május 9., <https://www.theguardian.com/politics/2026/may/09/swinney-keen-to-work-with-fellow-nationalist-devolved-leaders-in-uk>.

22 Adrian Browne és Teleri Glyn Jones, „Plaid Cymru’s Rhun ap Iorwerth Willing to »Take the Fight« to Keir Starmer”, *BBC*, 2026. május 10., <https://www.bbc.com/news/articles/c62rnglvz2eo>.

a legerősebbek. Skóciában és Walesben az említettek mellett megjelent egy-egy nacionalista párt is, így ott hatpártrendszerrel beszélhetünk. A kialakult helyzet többféle következménnyel jár. Egyrészt a londoni parlamenti és az angol tanácsi választások során alkalmazott relatív többségi választási rendszert hallatlanul kiszámíthatatlanná teszi, ha öt jelentős párt küzd a mandátumokért. Míg a rendszer a két nagypárt – illetve sok helyen a konzervatívok vagy a Munkáspárt váltópártjaként a libdemek – esetén kielégítően működött, addig öt hasonló méretű pártnál az országosan 1-2 százalékos népszerűségi különbség is drámai eltéréseket okozhat a mandátumokban.

Másrészt a győztes párt akár a viszonylag csekély többsége esetén is dominálhatja a politikai színteret, ha az ellenfelei kellően megosztottak – hasonló volt tapasztalható a skót egyéni választókerületi voksok alapján az SNP kapcsán. Viszont az is probléma, ha annyira kicsi a szavazataránybeli különbség, hogy az már az eredmény legitimitását veszélyezteti, mivel ilyenkor a szavazatok döntő többségét nem lehet mandátumra váltani. Erre álljon itt egy mostani példa. A birminghami Tyseley & Hay Mills tanácsi választókerületet a zöldpárti Atikur Rahman 20,5 százalékkal tudta megnyerni²³ egy hétpárti versenyben, így a szavazatok közel négyötöde nem eredményezett mandátumot. Egy további probléma, hogy a legtöbb most megválasztott tanácsban egyik párt sem szerzett többséget,²⁴ ami nyilván koalíciókényyszert szül, és bár ez nem feltétlen rossz dolog, de a brit rendszerben némileg szokatlan – az említett Birmingham esetében²⁵ például ma még lehetetlen megmondani, hogy a kerületet milyen konstellációban fogja vezetni az új, szegmentált testület. De Westminsterben is hasonló lehet a kimenetele a következő parlamenti választásnak.

Ugyanakkor a választói magatartás már részben alkalmazkodott a jelenlegi választási rendszer jelentette problémák kezeléséhez. A jobb- és baloldali pártokra leadott szavazatok aránya összességében csekély mértékben változik. Lassanként ugyanis mindkét oldalon kialakul egy stabil blokk,²⁶ és a két

23 Miranda Pell, „Birmingham Local Election Results 2026 in Full”, *Manchester Evening News*, 2026. május 8., <https://www.manchestereveningnews.co.uk/news/uk-news/birmingham-local-election-results-2026-33871458>.

24 Alex Clark, Ashley Kirk és Michael Goodier, „2026 Elections Mapped: How Labour Lost Ground in Different Directions”, *The Guardian*, 2026. május 11., <https://www.theguardian.com/politics/ng-interactive/2026/may/08/2026-elections-mapped-labour-reform-uk-greens-scotland-wales-england-local>.

25 „Birmingham Council Results”, *BBC*, n.a., <https://www.bbc.com/news/election/2026/england/councils/E08000025>.

26 Tim Bale, „The Two Bloc Polarisation of Britain’s Voters and Party Members”, *LSE British Politics*, 2026. február 2., <https://blogs.lse.ac.uk/politicsandpolicy/the-two-bloc-polarisation-of-britains-voters-and-party-members/>.

nagypárt egyikében csalódott választók nem a másikra szavaznak át, inkább a blokkon belüli formációk közül döntenek egyik vagy másik mellett. (A mostani választáson több helyen is megmutatkozott a jövő: kétpárti verseny volt, de nem feltétlenül a Toryk és a Labour, hanem a helyi erős bal- és jobboldali szereplő között.) Így a választók a taktikai szavazásuk eredményeként az adott blokkon belüli legesélyesebbnek tűnő pártot támogatják a mandátumok megszerzésében. (A taktikai szavazásnak jelentős brit hagyománya van például a libdemek esetében). Ez a kétblokkverseny az egyes helyeken más és más formációk között zajlik majd, amelyek kimenetele nagyon változatos lehet, ami az országos és a területi eredmények, mandátumarányok tekintetében továbbra is sokpárti eloszlást vetít előre.

KEIR STARMER SORSA

A választások eredményeire sokan azért voltak különösen is kíváncsiak, mert nyilvánvaló volt, hogy azok befolyásolni fogják a miniszterelnök sorsát is. Sir Keir Starmer nem egészen két éve tartó miniszterelnöksége ugyanis lényegében folyamatos népszerűségi lejtmenetet jelentett a Munkáspártnak. A megszorító intézkedések, amelyeket a szavazók inkább egy konzervatív, mintsem egy munkáspárti kormánytól várnának, az azokat egy nagyobb ügy elérésével kecsegtető, lelkesítő kormányzati narratíva hiánya, valamint Starmer fakó, technokrata személyisége egyaránt sokat ártott a párt népszerűségének. A miniszterelnöknek az elmúlt bő fél évben pedig még az Epstein-aktákban szereplő Lord Mandelson washingtoni nagyköveti kinevezésével kapcsolatos botrányokkal is meg kellett küzdenie. (Mandelson ellen nincsenek pedofilvádak, de igen szoros személyes-üzleti kapcsolatban állhatott a New York-i pénzemberrel.) A 2025. őszi éves pártkonferencián úgy tűnt, elhárította a közvetlenül rá leselkedő politikai veszélyt, de a helyzetet mindenki úgy értelmezte, hogy a májusi választásokig kapott időt a helyzete javítására.

Mint láttuk, ez nem sikerült. Noha sokan szkeptikusak az utóbbi években a brit politikában szokássá vált azon gyakorlattal szemben, hogy a népszerűtlen miniszterelnököt a pártja idejekorán megbuktatja (az elmúlt hét évben hat miniszterelnöke volt az országnak), hiszen önmagában az nem feltétlenül jelent gyökeres változást, de mostkissé más a helyzet. Starmer társadalmi elutasítottága tényleg kritikus szintet ér el: a valaha mért egyik legnépszerűtlenebb vezetője

lett az országnak (egyres felmérésekben még Liz Truss negatív rekordját is alulmúlta), és már pusztán a távozása is komolyan növelhetné a Munkáspárt kedveltségét. A hagyományos munkáspárti irányzatokhoz, „családokhoz” nem tartozó, így ideológiai követői háttérrel sem rendelkező Starmert támogatói is inkább csak annyit tudnak felhozni mellette, hogy most nem tenne jót a pártnak egy vezetőcsere, mert még jobban megosztaná azt.

A miniszterelnök szerencséje az, hogy nincs egyetlen komoly és egységesen támogatott kihívója, a legerősebb jelölt pedig egyelőre nem indíthat ellene támadást. A párt blairista jobbszárnyán elhelyezkedő Wes Streeting, a népszerű egészségügyi miniszter az egyértelmű kihívó, akire azonban árnyékot vet a Lord Mandelsonnal való korábbi szoros kapcsolata. Balról, az ún. soft left oldalról több kihívó neve is felmerült. Például Angela Rayneré, Starmer korábbi helyetteseé, akinek egy házvásárlása után ki nem fizetett illetékadó²⁷ miatt kellett lemondania tavaly szeptemberben, és csak a választás után egy héttel tudta tisztázni magát.²⁸ De Ed Miliband energiaügyi miniszter nevét is emlegetik, aki 2010–2015 között már volt a párt vezetője, de a párt választási veresége miatt lemondott, és a hírek szerint most inkább pénzügyminiszter lenne. Azonban a legnagyobb esélye Starmerrel szemben a párton belül és a szavazók körében is igen népszerű,²⁹ „Észak királyának” is nevezett Andy Burnhamnek lenne, aki jelenleg Nagy-Manchester polgármestere. Vele kapcsolatban a legnagyobb probléma az, hogy nem parlamenti képviselő – egy parlamenti pozíció megszerzésére irányuló legutóbbi próbálkozását pedig a párt végrehajtó bizottságának (National Executive Committee, NEC) a starmerista tagjai megakadályozták.³⁰ A párt mérsékelt szárnyán még emlegetik azt az Al Carnst,³¹ aki csupán két éve képviselő és tavaly óta a védelmi minisztérium helyettes államtitkára, de előtte 24 évig szolgált a királyi tengerészgyalogságnál.

27 Billy Kenber, „What We Do and Don't Know about Angela Rayner's Tax Advice”, *BBC*, 2025. szeptember 4., <https://www.bbc.com/news/articles/c62n366q306o>.

28 Pippa Crerar, „Angela Rayner Cleared by HMRC over Tax Affairs, Paving Way for Potential Leadership Bid”, *The Telegraph*, 2026. május 14., <https://www.theguardian.com/politics/2026/may/14/angela-rayner-cleared-hmrc-tax-affairs-labour-leadership-starmer>.

29 Chris Rej, „Keir Starmer's Replacement? Andy Burnham's Prospects among Labour Members and the General Public”, *Survation*, 2026. május 12., <https://www.survation.com/keir-starmer-replacement-andy-burnham-prospects-among-labour-members-and-the-general-public/>.

30 Daniel Green, „Andy Burnham Blocked from Standing in By-Election by Labour NEC Committee”, *LabourList*, 2026. január 25., <https://labourlist.org/2026/01/andy-burnham-gorton-denton-by-election-blocked/>.

31 Justin Bowie, „Aberdeen Marines Veteran »Preparing for Leadership Bid« to Replace Struggling Sir Keir Starmer”, *The P&J*, 2026. május 12., <https://www.pressandjournal.co.uk/fp/politics/7017494/aberdeen-al-carns-keir-starmer/>.

A választások után kiderült, hogy Starmernek eszében sincs lemondani. Inkább gyorsan tanácsadói pozícióba emelte Gordon Brown volt miniszterelnököt és Harriet Harmant, a párt korábbi helyettes vezetőjét.³² Ám az 1997–2010-es időszak „nagy öregjeinek” a visszahozása – amely egy másik kormányfő, Rishi Sunak váratlan húzásához, David Cameron külügyminiszterrel való kinevezéséhez hasonló, de annál gyengébben sikerült lépés – nem nagyon változtatta meg az emberek véleményét. Habár a választást követően felhívta a figyelmet, hogy nagy bejelentésre készül, de a május 11-én elmondott beszédben igazából sok újdonság nem hangzott el.³³ Egy kicsit dicsérte Angela Raynert és Andy Burnhamet, majd a British Steel államosításáról ejtett szót, hogy jelezze, a szocialista – de kínai tulajdonú – üzem a csőd elkerülése érdekében már egy éve effektíve állami irányítás alá került. Az utolsó és legnagyobb ütőkártyája pedig az Európai Unióhoz való közeledés megemlézése volt,³⁴ de meglepetést az sem okozott, mert túl sok újdonságot nem mondott, a korábbi vörös vonalait nem változtatta meg – így az egységes piacba és a vámunióba való visszalépés, valamint a személyek szabad mozgásának a visszaállítása nem hangzott el. Rádadásul néhány havonta tart valami hasonló „újrakezdős” beszédet vagy ad ilyen interjút (legutóbb ez év elején),³⁵ így a mostani igazán mély benyomást már senkire sem tett.

Bár Angela Rayner úgy ostromozta a hibákat, és állt ki Burnham visszatérése mellett, hogy Starmert nem szólította fel a lemondásra, azt valaki más megtette.³⁶ Catherine West korábbi külügyminisztériumi államtitkár ugyanis a választás után ultimátumot intézett Starmerhez, és el akart indítani egy új vezetőválasztási folyamatot. Azonban a miniszterelnök hétfői beszédét követően már csak azt kérte tőle, hogy még szeptember vége előtt tegye lehetővé egy új választás megtartását,³⁷ a képviselőtársait pedig arra szólította fel, hogy segítsenek ebben

32 Joshua Nevett és Henry Zeffman, „PM Turns to Old Labour Hands after Election Losses but Some MPs Left Baffled”, *BBC*, 2026. május 9., <https://www.bbc.com/news/articles/c2k2yvw88n8o>.

33 Noah Keate, „Starmer’s Survival Speech: What He Said ... and What He Meant”, *Politico*, 2026. május 11., <https://www.politico.eu/article/keir-starmer-survival-speech-leadership-pressure-after-election/>.

34 Jon Stone és Tim Ross, „Keir Starmer Leaves Door Open to Ditching His Brexit Red Lines”, *Politico*, 2026. május 11., <https://www.politico.eu/article/keir-starmer-brexit-red-lines-eu-reset-leadership-challenge/>.

35 „Sir Keir Starmer Promises that »Change« Will Finally Arrive in 2026 in New Year’s Message”, *Sky News*, 2026. január 1., <https://news.sky.com/story/sir-keir-starmer-promises-that-change-will-finally-arrive-in-2026-in-new-years-message-13489041>; „Keir Starmer Tells BBC He’ll Still Be UK Prime Minister in 2027”, *BBC News*, 2026. január 4., <https://www.youtube.com/watch?v=qHU7GRwps3o>.

36 George Parker és Lucy Fisher, „Keir Starmer to Promise »Urgent« Change as He Fights for His Political Future”, *Financial Times*, 2026. május 10., <https://www.ft.com/content/99c8774e-e6ba-408a-82a8-9ab8ab5138ff?syn-25a6b1a6=1>.

37 Sam Blewett és Andrew McDonald, „Keir Starmer Critic Backs off Immediate Leadership Challenge”, *Politico*, 2026. május 11., <https://www.politico.eu/article/uk-keir-starmer-critic-backs-off-immediate-leadership-challenge/>.

nyomást helyezni Starmerre. Ezzel viszont az egész próbálkozás komolytalanná vált. Mivel a miniszterelnök nem volt hajlandó a visszavonulását megfontolni, és nem is követelték azt meg tőle, néhány napra furcsa patthelyzet alakult ki. Habár Starmer egyre inkább „béna kacsává” vált, de Burnham támogatóinak egy része kiváráásra játszott, így a miniszterelnököt nem tudták visszavonulásra kényszeríteni. Ezért Károly király május 13-án ünnepélyesen megnyitotta az új parlamenti ülészakot, bár a tanácsadói az előző napi kisebb lemondáshullám és a képviselői felszólítások miatt ajtók mögött megkérdőjelezték,³⁸ hogy a királynak egy ilyen helyzetben meg kell-e a trónbeszédet tartania. Végül engedtek Starmer makacosságának, s a király annak rendje és módja szerint felolvasta a Lordok Házában, hogy a kormánya milyen ambiciózus törvényjavaslatokkal készül a következő évre.³⁹ Az azonban már akkor is valószínűtlennek tűnt, hogy azokat Starmer majd át is tudja vinni a parlamenten.

West visszakozása mindenesetre jókor jött a Starmert balról támadóknak. Úgy tűnik, hogy a jelöltjeik pozíciókért cserébe hajlandóak együttműködni Burnhammal, és beállnának mögé, de őt előbb valahogy be kell juttatni a parlamentbe. Noha az NEC a próbálkozást most már vélhetően nem blokkolná,⁴⁰ de ahhoz valakit rá kell venni, hogy lemondjon a mandátumáról – és az illető szerencsés esetben Manchester környéki képviselő legyen. Ezután időközi választást kell kiírni az adott körzetben – akárcsak a megüresedő nagy-manchesteri kombinált hatóság polgármesteri pozíciójára –, ami szintén kockázat a párt és Burnham számára is, mert a győzelem nem garantált.⁴¹ Ez lehet az oka, hogy sem Rayner és Miliband, sem Burnham követői sem léptek fel tömegesen Starmer ellen: kívártak, mert garanciákat szerettek volna kapni arra, hogy az utóbbi is biztosan indulhasson a tisztségért. Streetingnek viszont sietnie kellett, tudván, hogy Burnhammal szemben nem lesz esélye – viszont nem szeretett volna elsőként sem kiállni Starmer ellen (ahogy Rayner⁴² és Carns⁴³ se akarta az első kihívó szerepét vállalni). Az tűnt számára a legalkalmasabbnak, ha

38 Tim Ross, „King’s Speech: Palace Tells No. 10 to Keep Charles out of Starmer’s Crisis”, *Politico*, 2026. május 12., <https://www.politico.eu/article/kings-speech-palace-tells-no-10-to-keep-charles-out-of-keir-starmer-crisis/>.

39 „The King’s Speech 2026”, *Gov.UK*, 2026. május 13., <https://www.gov.uk/government/speeches/the-kings-speech-2026>.

40 John Johnston és Dan Bloom, „Labour Officials »Backing away« from Blocking Return of Andy Burnham”, *Politico*, 2026. május 11., <https://www.politico.eu/article/uk-labour-officials-nec-reassessing-andy-burnham-block-after-election-losses/>.

41 Luke Tryl, „Could Reform Take Greater Manchester?”, *The Spectator*, 2026. május 12., <https://spectator.com/article/could-reform-take-greater-manchester/>.

42 Crerar, „Angela Rayner Cleared”.

43 Bowie, „Aberdeen Marines Veteran”.

valaki más kezdi el a folyamatot – erre West fellépése miatt egy ideig volt is esélye –, s utána ő is ringbe szállna. Ez esetben Raynerrel és/vagy Milibanddel kellene megküzdenie, akik ellen nagyobb a győzelmének a valószínűsége.

A probléma az, hogy a Munkáspárt vezetőjét jóval nehezebb leváltani, mint a Konzervatív Pártét. Míg a toryknál elég, ha a képviselők 15 százaléka titkos levelet küld a „hátsó padsorban” ülő (nem kormányzati pozícióban lévő) backbencher képviselők alkotta „1922-es bizottság” vezetőjének a pártelnök iránti bizalom elvesztéséről, addig a Labourben a képviselők 20 százalékának (jelenleg 81 fő) nyilvánosan kell kiállnia egy konkrét alternatív jelölt mellett,⁴⁴ ráadásul a szavazólapon a régi vezető is automatikusan szerepelhet. Ezért hiába állt ki eddig több mint 90 képviselő, és szólította fel Starmert a lemondásra, ők a párt különböző irányzataihoz tartoznak, és nem sorakoztak fel egyetlen képviselő mellett, nem indulhatott el a vezetőválasztási procedúra.⁴⁵ Időközben viszont 112-en kiálltak Starmer mellett, 170 képviselő pedig kormányzati fizetési listán van, ezért köti őket a kollektív felelősség elve, így a Starmer ellen forduláshoz le kellene mondaniuk.

Streeting talán abban reménykedett, hogy egy ilyen kormányzati lemondási hullám lemondásra kényszerítheti Starmert, de az nem következett be: csupán négy államtitkár, illetve hat miniszteri asszisztens (Parliamentary Private Secretary, PPS) mondott le,⁴⁶ és az utóbbiak nincsenek is kormányzati fizetési listán. Starmert állítólag – a Streetinget támogató – Shabana Mahmood belügyminiszter is a lemondásra ösztönözte,⁴⁷ de ő megingathatatlan maradt. Ezeket látva Streeting mégis úgy döntött, hogy megindítja a támadást a miniszterelnök ellen: erősen kritizálta, hogy Starmer nem képes valódi hosszú távú célokat kitűzni, és nem vállal felelősséget a párt szorult helyzetéért.⁴⁸ Lemondott a miniszteri posztjáról, de formálisan még nem hívta ki Starmert. Ugyanaznap Josh Simons, a Manchester és Liverpool között fekvő Makerfield körzet képviselője is lemondott a pozíciójáról, hogy lehetőséget adjon Andy

44 Richard Wheeler és Duncan Walker, „How Would a Labour Leadership Contest Work?”, *BBC*, 2026. május 14., <https://www.bbc.com/news/articles/c3631k30xjlo>.

45 Nick Gutteridge, „Civil War Breaks out on Labour’s Backbench”, *The Telegraph*, 2026. május 12., <https://www.telegraph.co.uk/news/2026/05/12/labour-civil-war-loyalists-letter-rebels/>.

46 „Live Updates: Government Resignations”, *LabourList*, 2026. május 11., <https://labourlist.org/2026/05/live-updates-government-resignations/>.

47 Becky Morton, Jennifer McKiernan és Tabby Wilson, „Cabinet Split as Mahmood Calls on Starmer to Set out Timetable to Go”, *BBC*, 2026. május 12., <https://www.bbc.com/news/articles/c7v9r38d24do>.

48 „Streeting’s Resignation Letter, in Full”, *BBC*, 2026. május 14., <https://www.bbc.com/news/live/cwy21gpr1kzt?post=asset%3Aeb2d011b-9432-43a0-82f5-3daac5d5c2d0#post>.

Burnhamnek az indulásra.⁴⁹ A június 18-ra kiírt makerfieldi választás után pedig megkezdődhet Keir Starmer nyílt kihívása a Munkáspárt vezetéséért és egyben a miniszterelnöki pozícióért.

Összességében kijelenthető, hogy a 2026-os helyhatósági, valamint walesi és skóciai parlamenti választások nagyon komoly érvágással végződtek a Munkáspárt számára. Angliában a Reform és a Zöld Párt jelentősen előretört, míg a Labour 1500 képviselőt veszített, Wales vezetését pedig száz év után átvette tőle a nacionalista Plaid, és Skóciában a korábbi remények ellenére sem sikerült leváltania a 19 éve kormányzó SNP-t. A mostani súlyos vereség jelentette az utolsó cseppet a pohárban ahhoz, hogy Keir Starmer miniszterelnök ellen meginduljanak a párton belüli ellenfelei. Bár a párt- és kormányfőválasztás eredménye korántsem borítékolható – azt ad absurdum még Starmer is megnyerheti –, az biztosnak tűnik, hogy a népszerűtlen politikus nem képes a pártját újra győztes pozícióba kormányozni. Annak megkísérlése feltehetően már egy új vezető feladata lesz.

---

49 Tom Scotson, „Josh Simons to Step down as MP to Pave Way for Andy Burnham”, *PoliticsHome*, 2026. május 14., <https://www.politicshome.com/news/article/josh-simons-step-mp-pave-way-andy-burnham>.

**MAGYAR
KÜLÜGYI
INTÉZET**